

Neerijnen

Raadsvoorstel

Aan : Gemeenteraad
 Datum vergadering : 11 november 2010
 Agenda nummer : 2010-08-10354
 Portefeuillehouder : J.C. Koedam
 Onderwerp : MER en Voorontwerpbestemmingsplan Heesseltsche uiterwaarden

Zaaknummer : 10354

---

1. Aanleiding en probleemstelling

De Heesseltsche Uiterwaarden liggen aan de rechteroever van de Waal tussen rivierkilometer 925 en 930,5, in de gemeente Neerijnen. Het project herinrichting Heesseltsche Uiterwaarden moet leiden tot een herinrichting van de uiterwaarden waardoor het land achter de dijken beter beschermd is tegen hoogwater en waardoor nieuwe natuur wordt verkregen.

De herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden betreft meer dan 250 ha waardoor het volgens het Besluit m.e.r. 1994 verplicht is een m.e.r. procedure te doorlopen.

Voorgeschiedenis

Het project is in 1998 opgestart. Vanwege het besluit-m.e.r.-plicht is in 2002 een startnotitie m.e.r. in procedure gebracht. In maart 2003 verscheen het advies over de richtlijnen voor het MER van de commissie m.e.r.. De richtlijnen werden later in het jaar 2003 vastgesteld door het bevoegd gezag (de gemeenteraad van de gemeente Neerijnen). In 2003 is onderzoek gedaan naar de beleving van de omwonenden van de Heesseltsche Uiterwaarden. Dit heeft geleid tot een compromisplan 2004. Als gevolg van de planstudie Ruimte voor de Rivier heeft vanaf december 2004 het project stilgelegen. In november heeft het kabinet besloten het project te realiseren in lijn met de oorspronkelijke NURG-doelstellingen, inclusief de veiligheidsdoelstelling van 5,5 cm. In 2007 heeft de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het startsein gegeven voor de doorstart van het project. Het compromisplan 2004 is geactualiseerd en aangepast om een kwantitatieve hydraulische en kwalitatieve morfologische beoordeling mogelijk te maken. Die beoordeling heeft in 2008 plaatsgevonden en geleid tot het compromisplan 2008. Het compromisplan 2008 vormde het uitgangspunt voor de startnotitie Heesseltsche Uiterwaarden die in september 2009 in procedure is gebracht en die de startnotitie uit 2002 heeft vervangen.

MER

M.e.r. is een procedure met als hoofddoel het milieubelang volwaardig te laten meewegen bij de voorbereiding en vaststelling van plannen en besluiten. Op grond van het Besluit m.e.r. 1994 is een m.e.r. procedure voor het project Heesseltsche Uiterwaarden verplicht. Deze plicht is gekoppeld aan het besluit om het momenteel geldende bestemmingsplan te herzien. In het MER zijn de alternatieven voor de herinrichting beschreven.

De besluit-m.e.r. procedure ging op 25 september 2009 van start met de kennisgeving van de startnotitie m.e.r. in het Kontakt en in de Staatscourant. De startnotitie heeft na kennisgeving van 9 oktober tot 20 november 2009 ter inzage gelegen. Op 14 oktober is er een informatieavond gehouden om de belanghebbenden van de plannen op de hoogte te stellen. Vervolgens heeft de commissie voor de milieueffectrapportage op 25 november 2009 het advies voor de richtlijnen opgesteld. De richtlijnen voor het besluit MER zijn op 22 december 2009 vastgesteld door het bevoegd gezag, de gemeenteraad van de gemeente Neerijnen. Daarna is het MER opgesteld. Hierin zijn de alternatieven voor de herinrichting beschreven en zijn de effecten bepaald en vergeleken. Daarnaast is ingegaan op het Meest Milieuvriendelijke Alternatief en het Voorkeursalternatief.

Thans wordt voorgesteld om, na advies door de commissie Ruimte, te besluiten het MER Heesseltsche Uiterwaarden te aanvaarden en vrij te geven voor de ter inzagelegging. De raad moet als bevoegd gezag beoordelen of de inhoud van het MER voldoende informatie biedt om

Neerijnen

Raadsvoorstel

een besluit te kunnen nemen over het wijzigen van het bestemmingsplan waarin de functie wordt vastgelegd.

DGW besluit voorkeursalternatief

Op 1 juli 2010 heeft de Raad ingestemd met het Versoerd alternatief als voorkeursalternatief, nadat de adviesgroep en de projectgroep de keuze hadden gemaakt voor dit alternatief. Daarna heeft op 26 juli 2010 Directeur Generaal Water formeel een besluit genomen om in te stemmen met het voorgestelde voorkeursalternatief, zijnde het Versoerde alternatief. Het voorkeursalternatief zal verder uitgewerkt worden tot een ontwerp op basis waarvan een projectbeslissing (MIRT 3) genomen kan worden. Hierbij dient aandacht besteed te worden aan:

- De zorg dat het beheer van het gebied, na overdracht aan de toekomstige beheerder (SBB), goed geregeld is, inclusief de financiële dekking daarvoor;
- Het onderzoeken van de mogelijkheid om de zomerdijk niet te verlagen, zodat het gebied een groter deel van het jaar beschikbaar is voor agrarische activiteit;
- Versterking van de onderbouwing dat de maatregelen, voor zowel veiligheid als ecologie, in het project robuust zijn gezien de lange termijn doelstelling.

Nadat de procedure van het voorontwerpbestemmingsplan/m.e.r. is doorlopen, wordt het Projectbesluit/MIRT 3 ter goedkeuring aan de Minister van Verkeer en Waterstaat voorgelegd.

Bestemmingsplan

Het doel van voornoemde Besluit-m.e.r.-procedure is de milieu-informatie te leveren om het besluit over het bestemmingsplan te ondersteunen. Voordat een herziening van het bestemmingsplan kan worden vastgesteld moet een derhalve een Besluit-mer procedure worden doorlopen met als resultaat een Milieu Effect Rapport (MER) ter onderbouwing van de herziening van het bestemmingsplan. In het MER-traject wordt een voorkeursalternatief geformuleerd (het versoerd alternatief). Het voorkeursalternatief heeft de basis gevormd voor het voorontwerpbestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden. Het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden geeft de planologische uitwerking van de ontwikkeling. Het bestemmingsplan Heesseltsch Uiterwaarden waaraan de m.e.r.-procedure is gekoppeld betreft een gedetailleerd bestemmingsplan zonder uitwerkingsplicht.

Het centrale doel van de herinrichting van de Heesseltsche Uiterwaarden waarin het bestemmingsplan voorziet is het verhogen van de waterveiligheid en het leveren van een bijdrage aan de natuur. De twee hoofdbestemmingen in het bestemmingsplan zijn dan ook Water en Natuur. In de bestemming Natuur wordt extensief agrarisch medegebruik toegestaan. Daarnaast zijn de bestaande buitendijkse woningen positief in het bestemmingsplan bestemd.

Procedure

Het college heeft ingestemd met het voorontwerpbestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden en heeft beslist dit vrij te geven voor inspraak en vooroverleg. Hoewel het ter inzage leggen van een voorontwerp normaliter de bevoegdheid van het college is, wordt er binnen dit project voor gekozen om de raad het voorontwerp gelijktijdig met het MER vrij te geven. Een ieder kan gedurende 6 weken inspraakreacties tegen het voorontwerp bestemmingsplan indienen bij het college van Burgemeester en Wethouders. Tegelijk met het voorontwerp wordt het MER ter inzage gelegd. Tegen het MER kunnen zienswijzen worden ingediend. Deze zienswijzen kunnen op grond van Artikel 7.20 van de Wet Milieubeheer alleen betrekking hebben op het niet voldoen van het rapport aan de bij of krachtens de artikelen 7.10 en 7.11 gestelde regels of op onjuistheden die het rapport bevat. Gedurende de genoemde termijn van zes weken kan iedereen zienswijze over het MER naar voren brengen bij de gemeenteraad.

In de bijlage is een procedureschema opgenomen waarin de procedure van het m.e.r. en het bestemmingsplan naast elkaar in beeld zijn gebracht. Bij de besluitmomenten is het bevoegd gezag genoemd.

2. Oplossing

Doelstelling

Doel van het project is het leveren van een bijdrage aan:

Neerijnen

Raadsvoorstel

- De robuustheid van het riviersysteem op de korte termijn en de veiligheidsdoelstelling op de lange termijn, door middel van een waterstandverlaging van minimaal 5,5 cm onder maatgevende omstandigheden;
- Het realiseren van 200 hectare riviergebonden natuur in het kader van het NURG-programma.

De onderzochte alternatieven

De alternatieven voor de ontwikkeling van het project zijn in het Milieu-effectrapport verwoord.

De onderzochte alternatieven zijn:

- Compromisplan 2008
- Geoptimaliseerde alternatief
- Versoberd alternatief

Compromisplan 2008

Het compromisplan 2008 heeft als vertrekpunt gediend bij de richtingen voor de alternatieven. Het compromisplan 2008 voorziet onder meer in het vergraven van grond, de bouw van waterbouwkundige constructies en de herinrichting van het gebied. Het compromisplan 2008 voldoet aan de huidige doelstelling en van het project. Wel zijn er op een aantal punten effectbeperkende maatregelen nodig, zoals voor de scheepvaart.

Naast het Compromisplan 2008 zijn ook andere alternatieven uitgewerkt. Daarin is rekening gehouden met wensen en optimalisaties vanuit andere overheden, bewoners en ondernemers. Tenslotte moest gekeken worden naar mogelijke versoberingen in het plan om de kosten te beperken. Dit heeft geleid tot twee andere alternatieven:

Geoptimaliseerd alternatief

In het geoptimaliseerde alternatief is het Compromisplan 2008 als uitgangspunt gebruikt en is gezocht naar mogelijkheden om de diverse wensen die er leven bij betrokken organisaties, eigenaren en omwonenden een plek te geven. Uit een analyse van deze wensen blijkt dat veel daarvan direct of indirect betrekking op hebben op de grote nevengeul. In het Compromisplan doorsnijdt deze een groot aantal historische patronen, waaronder de zomerkade, en dit wordt door velen als bezwaarlijk ervaren. De grote nevengeul is vooral bedoeld om de vereiste waterstanddaling te realiseren. Door nu in het geoptimaliseerde plan andere maatregelen te treffen om de waterstanddaling te realiseren, is het mogelijk om de grote nevengeul aanzienlijk in te korten. Daarmee komt er ruimte vrij voor een betere verdeling van de gewenste (natuur)inrichting en kan de bestaande landschappelijke opbouw van de uiterwaard grotendeels behouden blijven.

Versoberd alternatief

Het versoberde alternatief is een variant op het geoptimaliseerde alternatief. Een aantal onderdelen is hier niet of in mindere mate of anders uitgevoerd zodat de kosten en eventuele negatieve effecten verminderd worden. Hierbij moet het plan wel de veiligheids- en natuurdoelen en de noodzakelijke mitigerende maatregelen realiseren en is ook aandacht nodig voor de inrichting in combinatie met beheer.

Voorkeursalternatief

Op basis van onderzoek naar de effecten van de alternatieven is een keuze gemaakt voor het voorkeursalternatief. Het voorkeursalternatief is het Versoberd Alternatief. Voor dit alternatief geldt dat:

- Het voldoet aan de doelstelling op het gebied van waterstanddaling bij maatgevend hoogwater (MHW) en ten aanzien van nieuwe natuur;
- Het risico dat de vereiste vergunningen niet worden verleend, beperkt is;
- Het beheerbaar is;
- Het van de uitgewerkte alternatieven het goedkoopst is;
- Het op draagvlak kan rekenen van de lokale bestuurders;
- De voorkeur heeft van de bewoners boven de andere twee alternatieven.

Neerijnen

Raadsvoorstel

Maatregelen

In de uitwerking van het voorkeursalternatief wordt onderzocht in hoeverre een aantal maatregelen nog kan worden beperkt of zelfs weggelaten. Tevens wordt dan onderzocht in hoeverre een aantal aanvullende maatregelen alsnog kan worden genomen. Deze bestaan uit een extra bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit, ecologische potenties en/of draagvlak, zonder dat dat ten koste gaat van de vergunbaarheid, betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en beheerbaarheid. Deze maatregelen worden in het kader van het op termijn te nemen projectbesluit (MIRT3) voorgelegd.

Beheer

Een adequaat beheer van de heringerichte uiterwaard is cruciaal voor het realiseren van de doelstelling en het verder ontwikkelen en behouden van draagvlak bij de bevolking. Verruiging in de uiterwaard door onvoldoende beheer vermindert de rivierkundige capaciteit. Daarnaast zijn bewoners bezorgd over verruiming van de uiterwaard.

In het kader van het project de Heesseltsche Uiterwaarden is een visie beheer en inrichting opgesteld (Stroming, 2010). Daarnaast heeft er een werksessie in het kader van beheer plaatsgevonden, waarbij adviesgroepleden (waaronder enkele commissieleden en raadsleden) en de projectgroepleden vertegenwoordigd waren. De beheervisie is tevens verwerkt in het milieueffectrapport. De uitwerking van het beheer is passend bij het detailniveau van het MER. De verdere uitwerking van het beheer (bijvoorbeeld uitwerken exacte begrenzingsbeheerseenheden, locaties hoogwatervluchtplaatsen, vastleggen werkwijze en verantwoordelijkheden beheer) volgt in de MIRT3 fase. De milieueffecten gerelateerd aan de nadere uitwerking ten aanzien van beheer vallen binnen de brandbreedtes zoals onderzocht in het MER. Dit houdt in dat een verdere uitwerking van het beheer geen andere consequenties voor het milieu heeft dan reeds in het MER beschreven.

In een bestuurlijk overleg met Rijkswaterstaat is toegezegd dat alvorens het beheerplan wordt aangeboden aan de Minister van Verkeer en Waterstaat de gemeenteraad de ruimte krijgt om dit beheerplan te behandelen (zie bijgaand verslag). Dit betekent dat voordat het bestemmingsplan voor het projectgebied wordt vastgesteld, zal het beheerplan ter goedkeuring aan de raad worden voorgelegd.

3. Financiële consequenties

De financiële gevolgen en risico's zullen in de bestemmingsplanprocedures worden verantwoord. Behoudens de inzet van ambtelijke en bestuurlijke uren, maakt de gemeente geen kosten.

4. Conclusie en advies

Voorgesteld wordt om:

- het MER Heesseltsche Uiterwaarden te aanvaarden;
- het MER ter inzage te leggen;
- het MER, gelijktijdig met de ter inzage legging, aan te bieden aan de commissie voor de milieueffect-rapportage ten behoeve van het toetsingsadvies;
- het voorontwerpbestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden vrij te geven voor inspraak en vooroverleg.

Onder de voorwaarde dat:

- het op te stellen beheerplan ter goedkeuring aan de gemeenteraad wordt voorgelegd alvorens het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden wordt vastgesteld.

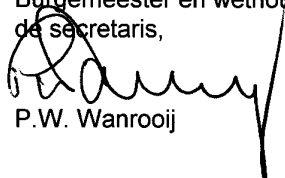
Neerijnen

Raadsvoorstel

5. Bijlagen

Diversen

Burgemeester en wethouders van Neerijnen,
de secretaris, de loco-burgemeester,

P.W. Wanrooij

J.E. Koedam

Neerijnen

Raadsbesluit

Agendanummer : 2010-08-10354

De raad van de gemeente Neerijnen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 augustus 2010

Besluit :

- a. het MER Heesseltsche Uiterwaarden te aanvaarden;
- b. het MER ter inzage te leggen;
- c. het MER, gelijktijdig met de ter inzage legging, aan te bieden aan de commissie voor de milieueffect-rapportage ten behoeve van het toetsingsadvies;
- d. het voorontwerpbestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden vrij te geven voor inspraak en vooroverleg.

Onder de voorwaarde dat:

- het op te stellen beheerplan ter goedkeuring aan de gemeenteraad wordt voorgelegd alvorens het bestemmingsplan Heesseltsche Uiterwaarden wordt vastgesteld.

Vastgesteld in de openbare vergadering
van 11 november 2010

, voorzitter

, griffier

Noot raadsgriffier:

Na beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad conform voorstel, waarbij aangetekend dat de fractie van Lijst Beukers wordt geacht te hebben tegen gestemd. Tevens is besloten dat particuliere eigenaren, die hun grond in de uiterwaarden niet willen verkopen, de keuze zal worden voorgelegd om de bestemming "agrarisch met natuurwaarde" te mogen handhaven.